

Posouzení diplomové práce Bc. Blanky Ondráčkové „Hodnocení žáků ve škole očima rodičů“

Předkládaná diplomová práce si jako svůj předmět stanovila téma školního hodnocení. Školní hodnocení autorku zajímá spíše etnograficky: sleduje, jak vnímají a definují školní hodnocení rodiče, a jak s ním pracují směrem ke škole i domů k dětem. Téma je velmi zajímavé, neotřelé a také významné.

Studie je kvalitativní, autorka používá ke sběru dat zejména podrobné polostrukturované rozhovory s matkami dětí na prvním stupni. Jedna polovina dětí těchto rodičů má nějaké školní problémy (diagnózy typu dyslexie), druhou polovinu tvoří běžné děti. Nabízí se tak možnost zajímavého srovnání pohledu na hodnocení u obou skupin rodičů.

Data jsou tříděna několika způsoby. Prvním jsou jakési kazuistiky jednotlivých matek (rodin) a jejich pohledu na to, co je vlastní hodnocení, co pro sebe vnímají jako hodnocení, jak s ním zacházejí, kde se jich emočně dotýká apod.

Druhá část sleduje témata (kategorie), které rodiče nějak sjednocují, i když jejich subjektivní významy mohou být odlišné. Jedná se vlastně o vytvoření kategorií, které jsou generovány kódováním výpovědí rodičů a vztahují se k různým aspektům života rodiny i školy v kontextu hodnocení (hodnocení ve vyprávění, hodnocení a školní kariéra, reakce na hodnocení, známkování ad.).

Výsledky (a diskuse) se opírají o zjištění, která jsou velmi zajímavá. Rodiče vnímají školní hodnocení jako hodnocení celé rodiny, možností dítěte i svých výchovných postupů a chování. Pro emoční zabarvení a do jisté míry omezené možnosti rodičů vytvářet důsledně školní hodnocení podle svých přání, jsou vztahy rodiny k hodnocení silně ambivalentní. Proto i hodnocení, tak jak přichází ze školy, překládají. Reagují na tak na možnosti dítěte, své možnosti, směřování a hodnoty rodiny ad. Požadují vnímání svého dítěte jako celostnou individualitu, nikoliv jen kategorie, které jsou hodnotitelné a přesto normované závěry školy podporují. Zajímavé jsou i postřehy k práci rodiny ve škole (zájem o dítě a školu, docházka na školní akce). A zejména vztah s učitelem především známkování, očima rodiny nesmyslné hodnocení chování, objektivitu hodnocení a domácí přípravu do školy a další témata.

Rodina vlastně školní hodnocení nejen překládá, ale určitým způsobem obrací zpět ke škole a hodnotí školu. To dovoluje s hodnocením se vyrovnat a směřovat ke škole nejen poslušnosti, ale i nároky na zacházení s dětmi. V mnoha kategoriích vystupují obě skupiny dosti odlišné, ale přesto s podobnými záměry a principy.

Výsledky považuji za velmi zajímavé. Mám jednu výhradu, která se týká i textu jako celku. Autorka by měla podstatné jevy více akcentovat a strukturovat. Nebát se, protože poctivá práce dostatek podkladů přináší. V podrobném textu se čtenář někdy ztrácí a významná zjištění mu unikají.

Předloženou diplomovou práci považuji za velmi zajímavou a pěknou. Splňuje nároky kladené na závěrečnou práci magisterského studia a doporučuji ji k obhajobě.

Praha 9.5.2016

Ida Viktorová

